The Story of R. Shimon bar Yohai

Part III: A Path through the Graveyard

They went out: wherever R. Elazar wounded, R. Simon healed. He said to him: "My son! You and I are sufficient for the world."

On the Sabbath eve before sunset they saw an old man holding two bundles of myrtle, running at twilight. They asked him: "What are these for?" He replied: "They are in honor of the Sabbath." – "But shouldn't one suffice?" – "One corresponds to 'remember' ('*zakhor*') and one to 'observe' ('*shamor*'). [Rashbi] said to his son, "See how precious the *mitzvot* are to Israel!" Their minds were put at ease.

R. Pinhas b. Yair, [Rashbi's] son-in-law, heard and went out to meet him. He took him into the baths and massaged his skin. Seeing the clefts in his body he wept, and the tears streamed from his eyes. "Woe to me that I see you in such a state!" he said out. "You are fortunate to see me thus," he replied, "for if you did not see me in such a state you would not find me so [learned]." For originally, when Rashbi raised a difficulty, R. Pinhas b. Yair would give him twelve answers, whereas subsequently, when R. Pinhas b. Yair raised a difficulty, Rashbi would give him twenty-four answers.

He said [to himself]: 'Since a miracle has occurred, let me go and repair something,' for it is written, "and Jacob came whole..." (Gen. 33:18): Rav explained: physically whole, financially whole, and whole in his Torah. "...and he camped facing ('*va-yiḥan et penei*' which can also be interpreted as 'he graced the face of') the city." Rav said: He established a currency for them. Samuel said: He established markets for them. R. Johanan said: He established baths for them.

"Is there anything that requires repair?" he asked. "There is a place with uncertainty about defilement," he was informed, "and priests, who must circumvent it, suffer." [Rashbi] said: "Does anyone know that this place had a presumption of purity?" An old man replied, "Ben Zakkai cut down lupines of priestly gifts here." [Rashbi] did the same. Wherever [the ground] was hard, he deemed it pure, and wherever it was soft, he marked it [as potentially defiled]. נפקו כל היכא דהוה מחי ר' אלעזר הוה מסי ר"ש. אמר לו בני די לעולם אני ואתה.

בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות אמרו ליה הני למה לך אמר להו לכבוד שבת ותיסגי לך בחד חד כנגד זכור וחד כנגד שמור א"ל לבריה חזי כמה חביבין מצות על ישראל יתיב דעתייהו

שמע רבי פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה, עייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה, חזי דהוה ביה פילי בגופיה, הוה קא בכי, וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה. אמר לו: אוי לי שראיתיך בכך! - אמר לו: אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך. דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון כן יוחי קושיא - הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא - הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי עשרין וארבעה פירוקי.

אמר: הואיל ואיתרחיש ניסא - איזיל אתקין מילתא, דכתיב ויבא יעקב שלם ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו. +בראשית לג+ ויחן את פני העיר אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם.

אמר: איבא מילתא דבעי לתקוני? - אמרו ליה: איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה, ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר: איבא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה? אמר ליה ההוא סבא: כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו נמי הכי, כל היכא דהוה קשי - טהריה, וכל היכא דהוה רפי - צייניה. An old man said: "Bar Yohai has purified a cemetery!" [Rashbi] responded, "Had you not been with us, or even if you had been with us but did not vote, you might have said well. But now that you were with us and voted with us, it will be said, '[Even] whores apply makeup to one another; shouldn't Torah scholars do likewise?'" He cast his eye upon him, and he died. Then he went out into the market and saw Judah b. Gerim. [Rashbi] said, "This man is still in the world!?" He cast his eyes upon him, and he became a heap of bones.

Shevu'ot 20b

"Remember" and "Observe" were spoken in one utterance, in a manner that the human mouth cannot say and that the human ear cannot hear.... They were spoken in a single utterance in accordance with Rav Adda bar Ahava, as Rav Adda bar Ahava says: Women are obligated to recite *kiddush* sanctifying the seventh day, by Torah law, for Scripture states "Remember" and "Observe": Anyone enjoined to observe is also required to remember, and women, since they are obligated to observe, they also are obligated to remember.

אמר ההוא סבא: טיהר בן יוחי בית הקברות! - אמר לו: אילמלי (לא) היית עמנו, ואפילו היית עמנו ולא נמנית עמנו - יפה אתה אומר. עבשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו, יאמרו: זונות מפרכסות זו את זו, תלמידי חכמים לא כל שכן? יהב את זו, תלמידי חכמים לא כל שכן? יהב ביה עיניה, ונח נפשיה. נפק לשוקא, חזייה ליהודה בן גרים, אמר: עדיין יש לזה בעולם? נתן בו עיניו, ועשהו גל של עצמות.

> זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו מה שאין יכול הפה לדבר ומה שאין האוזן יכול לשמוע...בדיבור אחד נאמרו כדרב אדא בר אהבה דאמר רב אדא בר אהבה נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה דאמר קרא זכור ושמור כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו נמי בזכירה.

Mark Twain, "Concerning the Jews" (1899)

The Jew saw them all, beat them all, and is now what he always was, exhibiting no decadence, no infirmities of age, no weakening of his parts, no slowing of his energies, no dulling of his alert and aggressive mind. All things are mortal but the Jew; all other forces pass, but he remains. What is the secret of his immortality?